T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Eylül 2020

www.balioglu.net

İÇERİK

AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ 2019 YILI SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU **1**

AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2019 YILI SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU **15**

www.balioglu.net

www.balioglu.net

AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ 2019 YILI SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 2
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 6
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 7
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 7
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 7
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 8
7. DENETİM BULGULARI 9

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2019 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Bilgileri 5
Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Bilgileri 5

www.balioglu.net

KISALTMALAR

AFSÜ: Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi

AKÜ: Afyon Kocatepe Üniversitesi

MOSİP: Mali Otomasyon Sistemi Projesi

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Üniversitenin Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan Borçlarının Mali Tablolarda Gösterilmemesi

2. İşçiler İçin Kıdem Tazminatı Karşılığının Ayrılmaması

3. Üniversitenin Sermaye Taahhüdünün, Sermaye Taahhütleri Hesabında İzlenmemesi

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Bilimsel Araştırma Projelerinin İzlenmesinde, Bilimsel Projeler Hesabı ve Bilimsel Projeler Karşılığı Hesaplarının Kullanılmaması

2. Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesine göre çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur.

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, sağlık temalı bir üniversite olarak 18.05.2018 tarihli 30425 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 7141 sayılı Kanun'un Ek 195'inci maddesine istinaden Afyon Kocatepe Üniversitesinden ayrılarak kurulmuştur.

Yükseköğretim ile ilgili amaç ve ilkeleri belirlemek ve bütün yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayım, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile esasları bir bütünlük içinde düzenlemek amacıyla yayımlanan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu 1981'den beri yürürlüktedir.

www.balioglu.net

2547 sayılı Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmakta olup bu görevler sırasıyla;

a. Çağdaş uygarlık ve eğitim - öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde, toplumun ihtiyaçları ve kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun ve ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim - öğretim, bilimsel araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak,

b. Kendi ihtisas gücü ve maddi kaynaklarını rasyonel, verimli ve ekonomik şekilde kullanarak, milli eğitim politikası ve kalkınma planları ilke ve hedefleri ile Yükseköğretim Kurulu tarafından yapılan plan ve programlar doğrultusunda, ülkenin ihtiyacı olan dallarda ve sayıda insangücü yetiştirmek,

c. Türk toplumunun yaşam düzeyini yükseltici ve kamuoyunu aydınlatıcı bilim verilerini söz, yazı ve diğer araçlarla yaymak,

d. Örgün, yaygın, sürekli ve açık eğitim yoluyla toplumun özellikle sanayileşme ve tarım-da modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak,

e. Ülkenin bilimsel, kültürel, sosyal ve ekonomik yönlerden ilerlemesini ve gelişmesini

ilgilendiren sorunlarını, diğer kuruluşlarla işbirliği yaparak, kamu kuruluşlarına önerilerde bulunmak suretiyle öğretim ve araştırma konusu yapmak, sonuçlarını toplumun yararına sunmak ve kamu kuruluşlarınca istenecek inceleme ve araştırmaları sonuçlandırarak düşüncelerini ve önerilerini bildirmek,

f. Eğitim - öğretim ve seferberliği içinde, örgün, yaygın, sürekli ve açık eğitim hizmetini üstlenen kurumlara katkıda bulunacak önlemleri almak,

g. Yörelerindeki tarım ve sanayinin gelişmesine ve ihtiyaçlarına uygun meslek elemanlarının yetişmesine ve bilgilerinin gelişmesine katkıda bulunmak, sanayi, tarım ve sağlık hizmetleri ile diğer hizmetlerde modernleşmeyi, üretimde artışı sağlayacak çalışma ve programlar yapmak, uygulamak ve yapılanlara katılmak, bununla ilgili kurumlarla işbirliği yapmak ve çevre sorunlarına çözüm getirici önerilerde bulunmak,

h. Eğitim teknolojisini üretmek, geliştirmek, kullanmak, yaygınlaştırmak,

ı. Yükseköğretimin uygulamalı yapılmasına ait eğitim - öğretim esaslarını geliştirmek, döner sermaye işletmelerini kurmak, verimli çalıştırmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmaktır.

www.balioglu.net

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Kamu İdaresinin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanınca, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca seçilmekte ve atanmaktadırlar. Üniversitenin akademik organı Senato olup Üniversite Yönetim Kurulu ise idari faaliyetlerde Rektöre yardımcı olmaktadır.

Akademik yapısı Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, Fakülte Dekanlıkları, Yüksekokullar, Enstitüler, Araştırma ve Uygulama Merkezleri ile Koordinatörlükler olan Üniversitenin idari yapısında ise Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, İç Denetim Birimi, Etik Komisyonu, Rektör Yardımcıları, Koordinatörlükler, Uygulama ve Araştırma Merkezleri, Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü, Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcısı ile bunlara bağlı 8 Daire Başkanlığı ve Hukuk Müşavirliği bulunmaktadır.

2019 yıl sonu itibarı ile Üniversite 1 enstitü, 4 fakülte, 3 meslek yüksekokulu ve 1 Rektörlük Bölüm Başkanlığı ile eğitim-öğretime, 3'ü aktif 4 uygulama ve araştırma merkezi ile uygulama ve araştırmalarına devam etmektedir.

İdarenin akademik ve idari personele ait dolu kadro sayısı 1.850 olup bu personelden 465'i akademik personeldir. Üniversitede 91'i genel idari hizmetler, 256'sı sağlık hizmetleri,

8’i teknik hizmetler, 10’u yardımcı hizmetli, 329’u sözleşmeli memur, 691’i sürekli işçi olmak üzere toplam 1385 idari personel görev yapmaktadır. Akademisyenlerden 3 tanesi diğer üniversitelerde görevlendirilmiştir.

Üniversitenin bağlı, ilgili ve ilişkili olduğu kurum ve idareler değerlendirildiğinde;

Üniversitenin ilgili yıl bütçesi hazırlanıp Anayasa'nın 130'uncu maddesi uyarınca Yükseköğretim Kurulu tarafından tetkik edilerek onaylanmakta, Milli Eğitim Bakanlığına sunulmakta ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak işleme tabi tutulup yürürlüğe konmaktadır.

Yükseköğretim kurumlarının öğretimini planlamak, düzenlemek, yönetmek, denetlemek, yükseköğretim kurumlarındaki eğitim-öğretim ve bilimsel araştırma faaliyetlerini yönlendirmek bu kurumların kanunda belirtilen amaç ve ilkeler doğrultusunda kurulmasını, geliştirilmesini ve üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmak maksadı ile kurulan Yükseköğretim Kurulunun görev alanı içerisinde Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi de bulunmaktadır.

www.balioglu.net

Yükseköğretim Kurulu adına üniversiteleri, bağlı birimlerini, öğretim elemanlarını ve bunların faaliyetlerini gözetim ve denetim altında bulunduran Yükseköğretim Kuruluna bağlı Yükseköğretim Denetleme Kurulu ise Kamu İdaresinin faaliyetlerini denetleme yetkisine sahiptir.

Akademik bir organ olan Üniversitelerarası Kurulun üyeleri her üniversiteden bir rektör ve bir profesörün katılımından oluşmaktadır. Bu Kurulun görevleri 2547 sayılı Kanun'un 11'inci maddesiyle belirlenmiştir ve Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi de Kurulun üyesidir.

Üniversite diğer üniversiteler gibi mali yönetim yapısı ve işleyişi, kamu bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve raporlanması ve mali kontrole ilişkin olarak 5018 sayılı Kanun'un verdiği görev ve yetkiye istinaden başta Hazine ve Maliye Bakanlığı düzenlemeleri olmak üzere ilgili diğer kurumların düzenlemelerine tabidir.

1.3. Mali Yapı

“Özel Bütçeli İdare” olarak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun, 5436 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi ile değiştirilmiş (II) sayılı Cetvelinin (A) bölümünde sayılan Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve İleri Teknoloji Enstitüleri içerisinde yer alan Kamu İdaresi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve özgelirlerinden oluşan ödenekleri kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 96.220.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine, yıl içinde 21.343.330,00-TL ödenek eklenmiş ve toplam tahsis edilen ödenek 117.563.330,01 liraya ulaşmış olup, ödeneğin %85,45'i yani 100.455.251,34 lirası kullanılmıştır. Dönem faaliyet geliri 203.419.115,99 TL, dönem faaliyet gideri ise 103.107.251,34 TL olan Üniversitenin, 2019 yılını 100.311.864,65 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamladığı anlaşılmıştır.

Ekonomik sınıflandırma açısından İdarenin 2019 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin dağılımı ve yılsonu gerçekleşmeleri aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1: 2019 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Bilgileri

Hesap Kodu	Bütçe Başlangıç Ödeneği	Toplam Ödenek (TL)	Toplam Harcanan (TL)	Gerçekleşme Oranı
01-Personel Giderleri	54.476.000,00	56.969.930,00	56.424.486,67	99,04
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi	8.886.000,00	10.119.600,00	10.114.943,64	99,95
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	6.050.000,00	7.990.779,43	6.072.140,23	75,99
05-Cari Transferler	4.248.000,00	4.378.000,00	3.719.340,91	84,96
06-Sermaye Giderleri	22.560.000,00	38.105.020,58	24.124.339,89	63,31
Toplam	**96.220.000,00**	**117.563.330,01**	**100.455.251,34**	**85,45**

www.balioglu.net

Bütçede 96.220.000,00 TL gelir tahmini yapılmıştır. Bütçe uygulama sonucunda 105.214.145,81 TL gelir elde edilmiştir. Gelir gerçekleşme oranı %109,35 olmuştur.

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2019 yılı gelir bütçesi tahmin ve gerçekleşme rakamları ise aşağıdadır.

Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Bilgileri

Hesap Kodu	Bütçe Başlangıç Tahmini (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	245.000,00	2.088.687,27	852,53
04-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	93.551.000.00	96.369.540,00	103,01
05-Diğer Gelirler	2.424.000,00	6.755.918,54	278,71
Toplam	**96.220.000,00**	**105.214.145,81**	**109,35**

Kamu İdaresi bütçesi içinde yer almayan Üniversite Döner Sermaye İşletmesi 2019 yılını 23.862.753,77 TL dönem zararı ile kapatmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

"Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar"ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu,

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak

www.balioglu.net

işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

www.balioglu.net

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Üniversite 18.05.2018 tarihinde kurulması nedeniyle iç kontrol sistemini oluşturmamış, İç Kontrol Uyum Eylem Planını hazırlamamış, İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu'nu görevlendirmemiş, İmza Yetkilileri Yönergesi'ni düzenlememiş, birimlere ait görev tanımları,

yetki ve sorumlulukları, çalışma usul ve esaslarını belirlememiş, bazı birimlerde personel görev tanımları, iş akış şemaları, hassas görevler ve risk analizleri oluşturulmamış, ancak iç kontrol sistemini oluşturma konusunda çalışmalara başlamıştır.

Mevzuat gereği hazırlanması gereken Stratejik Plan ve Performans Programı hazırlanmamıştır. Dolayısıyla 2019 yılına ait bütçesi yayımlanmış misyon, vizyon, stratejik amaç ve hedeflerle uyumlu olmayıp, performans esasına dayanmamaktadır.

Üniversitenin stratejik plan ve performans programı hazırlamasına esas temel mevzuat 5018 sayılı Kanun'un ilgili hükümlerinin yanı sıra Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik'tir. Sayılan mevzuat hükümlerine göre kamu idaresi tarafından her beş yıl için geçerli bir stratejik plan hazırlanması, planda yer alan amaç ve hedefleri sağlamaya yönelik yürütülecek faaliyetler ile bu faaliyetlerin kaynak ihtiyacının belirlenerek performans programlarına yansıtılması, dolayısıyla bütçesinin de buna göre oluşturulması gerekmektedir.

Ayrıca Üniversiteye iç denetçi kadrosu ihdas edilmemiş ve ataması yapılmamıştır. 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 11'inci maddesinde, üst yöneticinin kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden sorumlu olduğu ifade edilmektedir. Üst yöneticiler, bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, malî hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirirler. İç denetim, Kanunda mali yönetim ve kontrol sisteminin bir unsuru olarak tanımlanmıştır. İç denetçi nesnel risk analizlerine dayanarak idarenin yönetim ve kontrol yapılarını değerlendirmekte, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılması bakımından incelemeler yaparak, önerilerde bulunmakta ve harcama sonrasında yasal uygunluk denetimi yapmaktadır.

İç kontrol sisteminin oluşturulması ile 5018 sayılı Kanunda bahsedilen kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılması, hesap verebilme ve malî saydamlık sağlanmış olunacaktır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

www.balioglu.net

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Üniversitenin Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan Borçlarının Mali Tablolarda Gösterilmemesi

Sosyal Güvenlik Kurumunca ödenen ve faturalı alacaklar olarak tabir edilen emekli ikramiyesi, ölüm yardımı, makam/temsil/görev tazminatları ve diğer ödemelerden kaynaklanan ve ilgili kamu idarelerine fatura edilen idare borçları kapsamında; Üniversitenin Sosyal Güvenlik Kurumuna olan ek karşılık prim borçları ile faturaya dayalı borçlarının mali tablolarda yer almadığı tespit edilmiştir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 81'inci maddesinde;

"4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılara bağlanan veya bağlanacak vazife malullük aylıkları ile bunların hak sahiplerine bağlanacak ölüm aylıklarının karşılığı olmak üzere, bu kapsamdaki sigortalılar için kamu idarelerinin bütçelerinden ayrılan sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi ödeneklerinin %20'si oranında ek karşılık primi alınacağı, ayrılan ek karşılık priminin tamamının kurum bütçelerinin yetkili makamlarca onaylanarak yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşlarından itibaren altı ay içinde ve aylık eşit taksitlerle ödeneceği, genel bütçe kapsamındaki idarelerin ek karşılık primlerinin Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanacağı" hükme bağlanmıştır.

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından yayımlanan 09.12.2013 tarih ve 73616264 sayılı Ek Karşılık Primi ve Faturalı Alacaklara ilişkin Genel Yazı'da; ek karşılıkların kamu idarelerinin Mali Otomasyon Sistemi Projesi (MOSİP) üzerinden bildirimleri üzerine tahakkuk ettirileceği, süresi içerisinde bildirilmeyen ek karşılık primleri hakkında 5510 sayılı Kanun'un 102'nci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi gereğince idari para cezası uygulanacağı, süresinde ödenmeyen ek karşılık primleri ile ilgili olarak da Kanun'un 89'uncu maddesi gereğince gecikme cezası ve gecikme zammı alınacağı belirtilmiştir.

Diğer taraftan 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Geçici 4'üncü maddesinin birinci, dördüncü ve sekizinci fıkraları gereğince faturalı alacaklar olarak tabir edilen, 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'nun 89, Ek 4, Ek 68, ve Ek 71'inci

www.balioglu.net

maddelerinde düzenlenen emekli ikramiyesi, emekli/adi malüllük/vazife malüllüğü aylığı alanların ölümü halinde ödenen ölüm yardımı, emekli veya yetimlerine ödenen makam/temsil/görev tazminatları ve diğer ödemelerden kaynaklanan alacakların takip ve tahsil işlemleri Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından gerçekleştirilmektedir.

Dolayısıyla Sosyal Güvenlik Kurumunca ödenen ve faturalı alacaklar olarak tabir edilen ödemelerden kaynaklanan ve ilgili kamu idarelerine fatura edilen idare borçları söz konusudur.

Faturalı alacakların takibi (www.sgk.gov.tr) bünyesindeki "E-SGK" menüsünün içerisinde ki "MOSİP" üzerinden, "Kesenek Bilgi Sistemi" kullanıcı adı ve şifrelerini kullanmak suretiyle giriş yapılarak kişi bazlı borç detayı görüntüleme ve itiraz işlemleri yürütülmektedir.

Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yayımlanan ve yukarıda yer verilen Genel Yazı'nın devamında; faturalı alacakların Kurumca ilgilisine ödendiği tarihte ilgili kamu idarelerine borç tahakkuk ettirilerek MOSİP Bilgi Sisteminde görüntüleneceği, kamu idarelerince her ay bir önceki aya ait borç olup olmadığının sistem üzerinden sorgulanarak borç bulunması halinde, ödemenin yapıldığı tarihi izleyen iki ay içerisinde anlaşmalı bankalara ödeneceği, süresinde ödenmeyen faturalı alacaklar ile ilgili 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre gecikme faizi uygulanacağı belirtilmiştir.

SGK MOSİP Bilgi Sisteminde bulunan verilere göre; Üniversitenin 31.12.2019 tarihi itibarıyla 446.737,34 TL emekli ikramiyesi, 104.355,15 TL makam/temsil/görev tazminatları olmak üzere toplam 551.092,49 borcu tahakkuk etmiştir. Bu borçların 368 veya 379 Hesaplara kaydedilmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi, Sosyal Güvenlik Kurumu'na olan borçlarını ilgili hesaplara, ödenek yetersizliği sebebiyle kaydedememesi üzerine, 10/05/2020 tarihli ve E.2945 sayılı yazı ile Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'ndan, yedek ödenekten Üniversite hesabına aktarma yapılmasını talep etmiştir.

Sosyal Güvenlik Kurumu'na olan borçların, 368 ve 468 Hesaplarına kaydedilmemesi nedeniyle, 2019 mali yılı tablolarında SGK'a olan borçlar görünmemektedir.

BULGU 2: İşçiler İçin Kıdem Tazminatı Karşılığının Ayrılmaması

Fiilen çalışan tüm işçiler için kıdem tazminatı karşılığı ayrılmadığı tespit edilmiştir.

Kıdem tazminatı karşılığı ayrılması, işçi emekli olunca ödenecek kıdem tazminatı giderinin, işçinin çalıştığı yıllara yayılması ve kurumun kıdem tazminatı sebebiyle yükümlülük altına girdiği tutarın bilinmesini sağlamaktır.

Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin;

www.balioglu.net

"Hesabın niteliği" başlıklı 342'nci maddesinde; 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının, ilgili mevzuatı uyarınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı,

343'üncü maddesinde ise, faaliyet döneminden sonraki yıllarda ödenecek kıdem tazminatları için ayrılan karşılıkların bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği, Kıdem tazminatı karşılığı hesabında kayıtlı tutarlardan, izleyen dönemde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatı karşılıklarının dönem sonunda bu hesaba borç, 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği, ifade edilmektedir.

Kurumda 693 daimi işçi istihdam edilmektedir. Sosyal Güvenlik Kurumu ile mutabakat sağlanarak emekliliği hakeden daimi işçiler belirlendikten sonra, hizmet sürelerine göre kıdem tazminatı hesaplanmalıdır. Her bir işçi için, her yıl bir maaş tutarı kadar kıdem tazminatı karşılığı ayrılmalı, bu tutarlar her işçi için ayrı ayrı takip edilmeli ve işçiler emekli olduklarında kendileri için ayrılan karşılıklar da kapatılmalıdır.

Kamu İdaresi, işçiler için kıdem tazminatı karşılığının ayrılması konusunda ilgili birimlere yazı yazmış ve çalışmalara başlamış olmakla birlikte, denetim görüşü verilen mali tablolar 2019 yılını ilgilendirdiğinden, 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı ve 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının kullanılmaması nedeniyle, 2019 yılı mali tabloları bu haliyle, tam ve doğru bilgi vermemektedir.

www.balioglu.net

BULGU 3: Üniversitenin Sermaye Taahhüdünün, Sermaye Taahhütleri Hesabında İzlenmemesi

Üniversite, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi… A.Ş.'ye sermaye taahhüt ettiği halde, bu tutarın 247 Sermaye Taahhütleri Hesabına kaydedilmediği tespit edilmiştir.

Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 165'inci maddesinde, sermaye taahhütleri hesabının, kamu idarelerinin mali kuruluşlar, mal ve hizmet üreten kuruluşlar ve döner sermayeli kuruluşlarla ilgili sermaye taahhütlerinin izlenmesi için kullanılacağı, "Hesabın işleyişi" başlıklı 166'ıncı maddesinde de sermaye taahhüt tutarlarının bu Hesaba alacak, ilgili malî duran varlık hesabına borç kaydedileceği, sermaye taahhütleri yerine getirilince 247 nolu Hesaba borç kaydedileceği, ifade edilmektedir.

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi… A.Ş., 08.05.2019 tarihli Yükseköğretim Yürütme Kurulu iznine istinaden kurulmuştur. Şirketin kurucu ortağı Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi olup hisse oranı % 100'dür. 1.200.000,00 liralık sermayenin 350.000,00 lirası Üniversite Senatosunun 26.06.2019 tarih ve 2019/44 sayılı kararı doğrultusunda şirkete ödenmiş, kalan kısım 24 ay içinde nakden ödenecek olup, sermaye

taahhüdü tutarı 850.000,00 liradır. Ancak bu tutar 247 Sermaye Taahhütleri Hesabına kaydedilmemiştir.

Kamu İdaresi, 12.05.2020 tarihinde gerekli muhasebe kayıtlarını yapmıştır. Ancak denetim görüşü verilen mali tablolar 2019 yılını ilgilendirdiğinden, 2019 mali yılı tablolarında, 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı ve 247 Sermaye Taahhütleri Hesabında, 850.000,00 TL tutarında eksiklik bulunmaktadır.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Bilimsel Araştırma Projelerinin İzlenmesinde, Bilimsel Projeler Hesabı ve Bilimsel Projeler Karşılığı Hesaplarının Kullanılmaması

Üniversite tarafından desteklenen bilimsel araştırma projelerinin izlenmesinde 962 Bilimsel Projeler Hesabı ve 963 Bilimsel Projeler Karşılığı hesaplarının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesine göre, Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün 30.11.2006 tarih ve 20017 sayılı yazısı ile uygun görüş alınarak çıkarılan Yükseköğretim Kurumları Muhasebe Yönergesi'nin "Hesap planı" başlıklı 7'nci maddesinde *"Yükseköğretim Kurumlarına ait hesap planı Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 44'üncü maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan aşağıdaki hesaplardan oluşur."* hükmü gereğince "Diğer Nazım Hesaplar" başlığı altında "962 Bilimsel Projeler Hesabı" ile "963 Bilimsel Projeler Karşılığı" hesapları düzenlenmiştir.

Bu düzenlemelere uygun olarak, üniversitelerde araştırma kapsamında desteklenen projeler için ayrılan ödenek tutarlarının birim bazında açılan alt hesaplarda, desteklenen proje bütçesi ve ilgili kurullardan verilen ek ödeneklerin "962 Bilimsel Projeler Hesabı" ile "963 Bilimsel Projeler Karşılığı" hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

Araştırma projelerinden desteklenmesine karar verilenler için ayrılan ödenek tutarları ve bu projelere verilen ek ödenekler 962 Bilimsel Projeler Hesabına borç, 963 Bilimsel Projeler Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir.

Kaydedilen tutarlardan yapılacak cari harcamalar/makine teçhizat alımları bir taraftan 630 Giderler Hesabına ya da varlık alımlarına ilişkin olanlar ilgili varlık hesabına borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydedilirken, söz konusu tutarlar aynı zamanda 962 nolu hesaba alacak, 963 nolu hesaba borç kaydedilir. Aynı şekilde Üniversitenin

www.balioglu.net

ilgili kurulları tarafından desteklenmesi iptal edilen bilimsel araştırma projelerinin bütçelerinde kalan tutarlar 962 nolu hesaba alacak, 963 nolu hesaba borç kaydedilir.

Dolayısıyla yukarıda belirtilen kayıtların yapılarak Kurumun mali tablolarında yer alması, Üniversitenin bilimsel araştırma projeleri kapsamındaki faaliyetleri hakkında bilgi vermesi ve takibi açısından önem arz etmektedir.

Kamu İdaresi, devam eden toplam 72 BAP projesi için 962 Bilimsel Projeler Hesabı ve 963 Bilimsel Projeler Karşılığı Hesabını 01.01.2020 tarihi itibariyle kullanmaya başlamış ve düzeltme kayıtlarını yapmıştır.

Ancak denetim görüşü verilen mali tablolar 2019 yılını ilgilendirdiğinden, 2019 mali yılı tablolarında, bilimsel projelerle ilgili bilgiler görünmemektedir.

BULGU 2: Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

a) Üniversite bünyesinde bulunan taşınmazların muhtelif tarihlerde banka, P... ve kantin yeri olarak kiraya verildiği, ancak sözleşmenin başında, taşınmazların kayıtlı değeri üzerinden, 990 Kiraya Verilen veya İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabına kayıt yapılmadığı tespit edilmiştir.

Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 533/C maddesinde; kiraya verilen ya da üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazların, sözleşmenin başında kayıtlı değerleri üzerinden 990 Kiraya Verilen veya İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabına borç, 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği, sözleşmenin sonunda ise bu hesapların kapatılacağı ifade edilmektedir.

Ancak kurum 990 hesabını kullanmamaktadır. Oysa kiraya verilen veya üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazların sözleşme sonuna kadar kayıtlı değerleri üzerinden izlenmesi için bu hesabın kullanılması yönetmelik gereğidir.

b) Ayrıca söz konusu taşınmazların kiraya verilmesinde ve kira bedellerinin tahsilinde, 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabına da kayıt yapılmadığı tespit edilmiştir.

Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 533/D maddesinde; bir yıldan daha uzun süreli sözleşmelerde kira veya irtifak hakkı bedelinin, sözleşme süresi içinde belirli dönemlerin sonunda taksitler halinde tahsil edilecek olması halinde, toplam kira ya da irtifak hakkı bedelinin ilgili döneme düşen kısımlarının, 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesabına borç, 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği, kiranın tahsil edilmesi halinde bu hesapların ters kayıtla kapatılacağı ve dönem sonunda 993 hesabın bölümlenmiş yardımcı hesaplarında kayıtlı

www.balioglu.net

tutarların, sürelerin güncellenmesi amacıyla bu hesaba alacak ve borç kaydedileceği, ifade edilmektedir.

Ancak kurum 993 hesabını kullanmamaktadır. Oysa kiraya verilen veya üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazların sözleşmelerinde yer alan kira ve irtifak hakkı gelirlerinin izlenmesi için bu hesabın kullanılması Yönetmelik gereğidir.

Kamu İdaresi, 990 ve 993 hesaplarıyla ilgili düzeltme kayıtlarını 1.6.2020 ve 3.6.2020 tarihlerinde yapmıştır. Kantin/kafeterya işletmeleriyle ilgili işlemler ise devam etmektedir.

Ancak denetim görüşü verilen mali tablolar 2019 yılını ilgilendirdiğinden, 2019 mali yılı tablolarında, 990 Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabında 36.411,00 TL, 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabında ise 42.317,00 TL tutarında eksiklik bulunmaktadır.

www.balioglu.net

www.balioglu.net

AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2019 YILI SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. **KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 15**
2. **KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 16**
3. **SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 17**
4. **DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 17**
5. **DENETİM GÖRÜŞÜ 18**
6. **DENETİM BULGULARI 18**

www.balioglu.net

KISALTMALAR

AFSÜ: Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi

POS: Point Of Sales Terminal. Banka kartlarıyla ödeme yapmayı sağlayan cihaz

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Kredi Kartı ile Yapılan Tahsilatların Banka Hesabına Geç Aktarılması

2. Personelden Alacaklar Hesabına Kaydedilen Bazı Alacakların Tahsil Edilmemesi ve Faiz İşletilmemesi

3. Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının Yapılmaması

4. Döner Sermaye İşletmesi İçin Ayrı Bir Saymanlık Kurulmaması

5. Prim Borcu Olanlara Sunulan Sağlık Hizmetlerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna Fatura Edilememesi

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 11.01.2019 tarihli ve 30652 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile kurulmuş olup, sermaye limiti 1.000,00 TL olarak belirlenmiştir. 31.12.2019 itibariyle sermayesi 1.572.773,08 liradır.

Yönetmelikte işletmenin faaliyet alanı olarak;

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerce istenecek bilimsel görüş, proje, araştırma ve benzeri hizmetleri yapmak, bunlara ilişkin raporlar düzenlemek, kurslar ve hizmet içi eğitim programları hazırlamak ve uygulamak, seminer, konferans, sempozyum düzenlemek,

b) Kimyasal, biyolojik ve benzeri tahliller ile muayene, tedavi, araştırma, uygulama, iş değerlendirmesi ve organizasyonu hizmetlerini yapmak ve bunlara ilişkin raporlar düzenlemek,

c) Model deneyleri, ölçme, tamir, ölçü ayarı, analiz, plan uygulama, istatistiksel ve sosyolojik araştırmalar yapmak ve bu hizmetlere ilişkin raporlar düzenlemek,

ç) Klinikler, poliklinikler, ameliyathaneler ve laboratuarda yapılacak her çeşit muayene, tetkik, tahlil, tedavi, ameliyat, bakım ve üretimle ilgili iş ve benzeri hizmetler yapmak,

d) Açılmış olan her türlü sağlık hizmetleri ile ilgili yataklı ve yataksız sabit ve geçici kuruluşları işletmek,

e) Mevcut fiziki kapasite değerlendirilerek, birimlerin faaliyet alanları ile sınırlı olarak iş ve hizmetler üretmek, önceden Rektörün onayı alınmak suretiyle elde edilen ürünleri pazarlamak, değerlendirilmesi ve satışı için gerekli hallerde teşhir ve satış yerleri açmak,

Olduğu ifade edilmiştir.

Döner Sermaye İşletmesi 2019 yılı muhasebe, hesap ve işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir. Bu bağlamda döner sermeye işlemlerinin sonuçlarını göstermek üzere anılan Yönetmeliğin, 565 ve 573'üncü maddelerinde sayılan mali tablolar düzenlenmektedir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Döner Sermaye İşletmesinin Yönetim Kurulu, Üniversitenin Yönetim Kuruludur. Altı adet işletme olup, üç tanesi aktiftir (AFSÜ Diş Hekimliği Fak. Dön Ser İşl, AFSÜ Dön. Ser. İşl, AFSÜ A.N.S. Ar. ve Uy. Hast. Dön. Ser. İş). Döner Sermaye İşletmesinde; 1 adet işletme müdürü ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi madde 4/A statüsünde 65, 4/B

www.balioglu.net

statüsünde 7 ve 4/D statüsünde 660 personel görev yapmaktadır.

1.3. Mali Yapı

2019 yılı Bilançosunda sermayesi 1.572.773,08 TL olup, toplam aktif büyüklüğü 32.263.177,55 TL'dir. Döner sermaye gelir toplamı 146.902.666,44 TL, gider toplamı 170.765.420,21 TL olup, yıl sonu itibarıyla 23.862.753,77 TL dönem zararı gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Döner sermayenin muhasebe kayıt işlemleri, Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı muhasebe yetkilisince Döner Sermaye Mali Yönetim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

"Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar"ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri.
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile

www.balioglu.net

bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

www.balioglu.net

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

www.balioglu.net

BULGU 1: Kredi Kartı ile Yapılan Tahsilatların Banka Hesabına Geç Aktarılması

Kredi kartları tahsilatlarının İşletme Müdürlüğü hesabına geç aktarıldığı tespit edilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 103'üncü maddesinde, kredi kartı kullanımıyla ilgili olarak bankayla yapılacak sözleşmede; bankaya komisyon ödenmeyeceği ve P.O.S cihazları ile yapılan tahsilatın banka hesabına aktarılmasında Bakanlıkça belirlenen ve sözleşmede yer alan valörün uygulanacağı hususlarının belirtileceği hükmü vardır.

8.03.2019 tarih ve 30708 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği'nin 5-(3) maddesinde, bankalar aracılığıyla kredi kartları ile yapılan tahsilatın azami 20 gün içerisinde, ilgili kurumun kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarılmasının zorunlu olduğu ifade edilmektedir.

Yapılan incelemede söz konusu bankanın, kredi kartıyla yapılan tahsilatı İşletmenin banka hesabına aktarırken bazen 24, 25 hatta 45 gün sonra İşletmenin hesabına aktardığı tespit edilmiş olup, sözleşme hükümlerinin tam ve zamanında yerine getirilmesi gerekmektedir.

5018 Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 11'inci maddesinde, üst yöneticinin kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan,

kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden sorumlu olduğu ifade edilmektedir.

Bankanın yapılan sözleşmeye uyması ve tahsilatları 20 gün içerisinde aktarmasıyla kamu kaynakları daha etkin ve ekonomik kullanılmış olacaktır.

Kamu İdaresi, kredi kartı ile yapılan tahsilatların, Döner Sermaye İşletmesi hesabına sözleşmede belirtilen sürede aktarılmasının sağlanması için gerekli işlemlere başlamıştır.

Bulgu konusu tespitler, sonraki denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Personelden Alacaklar Hesabına Kaydedilen Bazı Alacakların Tahsil Edilmemesi ve Faiz İşletilmemesi

Personelden tahsil edilmesi gereken bazı alacakların tahsil edilmediği, bazı alacaklar için faiz işletilmediği tespit edilmiştir.

Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in;

10'uncu maddesinde, kamu zararından doğan alacakların, takibe yetkili birimce, sorumlular ve ilgililerin bilinen adreslerine imzaları alınmak suretiyle veya 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edileceği,

13'üncü maddesinde, alacağın ödenmesinin sulh yolu ile sağlanması halinde, sulh işleminin kesinleştiği tarihi izleyen aybaşından itibaren sorumlunun ve/veya ilgilinin yazılı muvafakati ile aylığından kesilerek tahsil edilebileceği,

16'ncı maddesinde, alacağın beş yıla kadar taksitlendirilebileceği,

12'nci maddesinde, alacağın sorumlulardan ve/veya ilgililerden, zararın oluştuğu tarihten itibaren, ilgili mevzuatına göre hesaplanacak faiziyle birlikte tahsil edileceği,

18'inci maddesinde, hesaplanacak faizin başlangıç tarihinin, kural olarak zararın oluştuğu tarih olduğu,

İfade edilmektedir.

Tahakkuk birimi tarafından hesaplanan maaş, ek ödeme, aile yardımı, denge tazminatı, nöbet ücreti gibi ödemeler gerçekleştikten sonra hata yapıldığı tespit edilince, alacağın muhasebe kayıtlarına alınması amacıyla fazla ödeme listesi ve hesaplamaları muhasebe birimine bildirilmekte, muhasebe birimi de ilgili hesaplara alacakları kaydetmektedir.

Yapılan incelemede, bazı alacakların kısmen veya tamamen tahsil edildiği, ancak faiz alınmadığı tespit edilmiştir. Oysa Yönetmelik gereği, zararın oluştuğu tarihten itibaren faiz hesaplanıp tahsil edilmelidir. Döner Sermaye Saymanlık Müdürlüğü, 22.09.2019 tarih ve 237 sayılı yazıyla, İşletmeden faizlerin tahsil edilmesini istemiştir. Ancak İşletme bu konuda bir girişimde bulunmamıştır.

Ayrıca 135 Personelden Alacaklar Hesabı yardımcı defterinin incelemesi sonucunda, 39

www.balioglu.net

personele ait toplam 61.907,00 TL tutarında alacağın halen tahsil edilmediği görülmüştür. Yönetmelik'in 5'inci maddesinde kamu personelinin; kamu kaynaklarının etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak yönetilmesinden, kullanılmasından, kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ifade edilmektedir. Dolayısıyla İdare alacaklarını faiziyle birlikte tahsil etmelidir.

Kamu İdaresi kişi borçlarını yeniden inceleyip bazı tahsilatları yapmış, tahsil edilemeyen alacakların tahsili için alacak listesini Hukuk Müşavirliğine göndermiştir.

Bulgu konusu tespitler, sonraki denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının Yapılmaması

Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi ile Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezinde çalışan ve Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasını yaptırma yükümlülüğü bulunan personelden bir kısmının ilgili sigortayı yaptırmadığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'un Ek 12'nci maddesinde; kamu sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan tabipler, diş tabipleri ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanların, tıbbi kötü uygulama nedeniyle kendilerinden talep edilebilecek zararlar ile kurumlarınca kendilerine yapılacak rüculara karşı sigorta yaptırmak zorunda olduğu, bu sigorta priminin yarısının kendileri tarafından, diğer yarısının döner sermayesi bulunan kurumlarda döner sermayeden, döner sermayesi bulunmayan kurumlarda kurum bütçelerinden ödeneceği, zorunlu sigortaları yaptırmayanlara, mülki idare amirince sigortası yaptırılmayan her kişi için beşbin Türk Lirası idari para cezası verileceği, ifade edilmektedir.

Zorunlu sigortalara ilişkin teminat tutarları ile uygulama usul ve esaslarını belirlemek üzere 21.07.2010 tarihli ve 27648 sayılı Resmi Gazete'de Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Kurum Katkısına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Tebliğ yayımlanmıştır.

Anılan Tebliğ'in 3'üncü maddesinin ilk fıkrasında;

"Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan tabipler, diş tabipleri ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanlar ile sözleşmeli aile hekimleri, yaptıracakları sigorta sözleşmesinin primlerini sigortacıya veya sigorta acentesine ödedikten sonra, ödedikleri prim tutarının yarısını döner sermayesi bulunan kurumlarda döner sermayeden, döner sermayesi bulunmayan kurumlarda kurum bütçesinden geri alır. Geri ödemeler, sigortaya ilişkin poliçe

veya sigorta şirketi ya da sigorta acentesinin kaşesini taşıyan prim ödeme makbuzunun bir örneğinin ibrazı üzerine ilgili kurum tarafından en geç otuz gün içinde yapılır."

Denilmektedir.

Yukarıda yer verilen Tebliğ hükmü gereğince kamu sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan tabiplerin, diş tabiplerinin ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanların, mesleki faaliyetleri sırasında kötü uygulamaları nedeniyle oluşabilecek zararlara karşı sigorta yaptırmaları zorunlu tutulmuştur. Ayrıca sigorta yapılmaması nedeniyle, idari para cezası ödenmek zorunda kalınacağı bir gerçektir.

Üniversite hastanelerinde 2019 yılında görev yapmış olan ve "Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası" yaptırma yükümlülüğü bulunan personelden yaklaşık üçte ikisinin (234 personelin) anılan sigortayı yaptırdığına dair herhangi bir kanıtlayıcı belge bulunmamaktadır. Yukarıda anılan mevzuat hükümleri dikkate alınarak, sigortası tespit edilemeyen personelin, varsa sigorta poliçesi yaptırdığına ilişkin kanıtlayıcı belgeleri sunması ve bu sigortanın mevcudiyetini kontrol etmeyen yöneticiler hakkında da cezai hükümlerin işletilmesinin mümkün olduğu dikkate alınarak, ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanmasına özen gösterilmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi, mali sorumluluk sigortası yaptırmayan personellerin bağlı bulunduğu Anabilim Dallarına yazı yazarak, 19 Haziran 2020 tarihine kadar zorunlu mali sorumluluk sigortasını yaptırarak belgelerini teslim etmeleri hususunda uyarmıştır.

Bulgu konusu tespitler, sonraki denetimlerde izlenecektir.

www.balioglu.net

BULGU 4: Döner Sermaye İşletmesi İçin Ayrı Bir Saymanlık Kurulmaması

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi (AFSÜ) Döner Sermaye Saymanlığının kurulmadığı, İşletmenin Afyon Kocatepe Üniversitesi Döner Sermaye Saymanlığına bağlandığı tespit edilmiştir.

AFSÜ Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 14 ve 58'inci maddelerine dayanılarak hazırlanan Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği'nin 01.01.2019 tarih ve 30652 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanması ile kurulmuştur. Ancak Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından Döner Sermaye İşletmesi için ayrı bir Saymanlık Müdürlüğü kurulmayıp, İşletme Afyon Kocatepe Üniversitesi Döner Sermaye Saymanlık Müdürlüğüne bağlanmıştır. Afyon Kocatepe Üniversitesi Döner Sermaye Saymanlığı, hem kendi işletmesinin hem de Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe işlemlerini yürütmektedir.

AFSÜ Döner Sermaye İşletmesi, bünyesinde araştırma ve uygulama hastanesi olması

nedeniyle yılda 160 milyon TL gelir elde etmektedir. Ortalama 60 bin yevmiyeye ait belgelerin 8 km uzaklıkta bulunan Afyon Kocatepe Üniversitesi Döner Sermaye Saymanlık Müdürlüğüne götürülmesi nedeniyle zaman, emek ve yakıt harcanmakta, iş yükü artmaktadır.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 11'inci maddesinde, üst yöneticinin kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden sorumlu olduğu ifade edilmektedir. Açıklanan nedenlerle, ya AFSÜ Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü için yeni bir Saymanlık Müdürlüğü'nün kurulması veya mevcut Saymanlık Müdürlüğü'nün Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi binasına taşınması konusunda çalışmalar yapılmalıdır.

Döner Sermaye İşletmesi'nin Afyon Kocatepe Üniversitesi Döner Sermaye Saymanlığı'na bağlanması nedeniyle sıkıntı yaşayan İdare, Üniversite bünyesinde Döner Sermaye Saymanlığı kurulması için Hazine ve Maliye Bakanlığına talepte bulunmak için işlemlere başlamıştır.

Bulgu konusu tespitler, sonraki denetimlerde izlenecektir.

www.balioglu.net

BULGU 5: Prim Borcu Olanlara Sunulan Sağlık Hizmetlerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna Fatura Edilememesi

Üniversite Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Hastanesinde ayaktan veya yatarak tedavi gören ve genel sağlık sigortası prim borcu olduğu için sağlık hizmetlerinden ücretsiz yararlanma koşulu taşımayan Türk vatandaşları ile bunların bakmakla yükümlü oldukları kişilerin tedavi masraflarının, getirilen muafiyetler nedeniyle Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) fatura edilememesinin; en önemli gelir kaynağı SGK'dan tahsil edilen tedavi ücretleri olan ve bu gelirler ile giderlerini karşılayan Üniversite Hastanesi Döner Sermaye İşletmesinin mali yapısının sürdürülebilirliğine olumsuz etki yaptığı tespit edilmiştir.

4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1'inci maddesinin 1'inci fıkrasında; "*kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmaz"* denildikten sonra aynı maddenin altıncı fıkrasında *"Cumhurbaşkanı 1'inci fıkra hükmünden muaf tutulacak kişi veya kurumlan tespit etmeye yetkilidir"* hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen Kanun maddesi uyarınca döner sermayeli işletmeler bünyesinde faaliyet gösteren üniversite sağlık, araştırma ve uygulama hastaneleri tarafından verilen sağlık

hizmetleri ücret karşılığı yerine getirilmekte olup bu hizmetlerden sosyal güvencesi olmayanların ve aile fertlerinin ücretsiz yararlanabilmeleri, genel sağlık sigortası primi ödemeleri koşuluna bağlanmıştır. Bununla birlikte 2015 yılından 2018 yılına kadar Bakanlar Kurulunca yapılan düzenlemeler ve en son 28.03.2019 tarih ve 859 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile 31.12.2019 tarihine kadar, genel sağlık sigortası primi borcu olup sağlık hizmetlerinden yararlanamayan vatandaşlar ile aile fertleri, 4736 sayılı Kanun'un 1 'inci maddesinin 1'inci fıkrası hükmünden muaf tutulmuşlardır.

4736 sayılı Kanunun 1'inci maddesinin birinci fıkrası hükmünden muaf tutulacakların tespitine dair 28.01.2002 tarihli ve 2002/3654 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına 859 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile eklenen Geçici 73'üncü Maddede;

"Geçici Madde 73- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi ile (g) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı olup, 67 nci madde hükümleri çerçevesinde sağlık hizmeti alamayan Türk vatandaşları ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişiler, Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarına ait sağlık tesisleri ile devlet üniversitelerinin sağlık uygulama ve araştırma merkezlerinde (üniversite hastaneleri) sunulan sağlık hizmetlerinden 5510 sayılı Kanundaki usul ve esaslar çerçevesinde yararlanmada, 31/12/2019 tarihine kadar, 8/1/2002 tarihli ve 4736 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrası hükmünden muaftır.

Bu maddenin uygulanmasıyla ilgili olarak ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye, döner sermaye ödemeleri ve uygulamaya ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye Sağlık Bakanlığı yetkilidir." Denilmektedir.

Bu Karar'a dayanarak Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Üniversitelere gönderdiği 11.04.2019 tarih ve 23642684/010 sayılı yazı ile bu kapsamda sunulan sağlık hizmetleri için 2019 yılında da herhangi bir kuruma fatura düzenlenmeyeceğini ifade etmiştir. 2015 yılından bu yana devam eden söz konusu uygulama, Sağlık Temel Kanununun Ek 9'uncu maddesinde hüküm altına alınan, Sağlık Bakanlığı ile Üniversite Eğitim ve Araştırma Hastanelerinin birlikte yönetimi (Afiliasyon) dışında kalan Üniversite Hastanelerine artan oranda ek mali yük getirmektedir.

Sağlık Bakanlığına bağlı hastaneler bütçe açığı oluşması durumunda ek bütçe alabilirken, üniversite hastaneleri böyle bir bütçeden faydalanamamaktadır.

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Hastanesinin; 2015- 2019 yılları içinde, genel sağlık sigortası prim borcu bulunan ve muafiyetten yararlanan toplamda 9342 kişiye 1.303.197,11 TL tutarında tedavi hizmeti verdiği tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Gelirlerinin neredeyse tamamı SGK'dan tahsil edilen tedavi ücretlerinden oluşan ve bu gelirlerle; ilaç, tıbbi malzeme, cihaz alımlarına dayalı giderlerini karşılayan Üniversite Sağlık, Uygulama ve Araştırma Hastanesi Döner Sermaye İşletmesinin, sözü edilen muafiyetler kapsamında 1.303.197,11 TL tutarında sağlık hizmeti sunduğu ancak söz konusu hizmet bedellerinin faturalandırılamaması nedeniyle mali yapısının olumsuz etkilendiği görülmüştür.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net